

تاریخ تأسیس

سنه ۱۳۲۴

۵ صفر الخیر

الدین والادب

نامنده

مجلهء اسلامیہ در

سنه ۱۳۲۴
۱۵ جمادی ثانیہ
۲۵ ایول ۱۹۰۶

محرر وصاحب امتیازی :
قزان خدام علمندین
ملا عالم جان البارودی.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا نَزَّلَ إِلَيْكَ وَمَا
أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ *

ترجمه: قرآن بر له کونولگان وفائتک لانغان متقیلر شوندای کشیلر کم
غیبکه (کوز آلدنک بولماغان نرسه گه) اشانورلار، ونمازنی تورغوزورلار،
وبز ویرگان نرسه دین خلقغه ویرورلر *

وشوندای کشیلر کم (ای محمد) سنکا ایندرلکان وسندین الکاری
ایندرلکان نرسه گه (کتابلرغه) اشانورلار، و آخرتنی آنلار اینقلارلار *
الله تعالی متقیلرنی (یخشیلارنی) بش توری صفت بر له بیان
ایتکان وچین اتقاء معنی سیننی مذکور صفتلر بر له ایضاح قیلغان .

اولی ایمان بالغیب کو بربک مفسرلر بیانینه کوره غیب دین مراد
(شهادة) گه مقابل هر کمندک کوز آلدنده بولماغان الله و آننک فرشته لری،
کتابلاری، پیغمبرلری و قیامت مراددر . بوتقدیرده دورتنچی و بشنچی
صفتلرینی آیروب ایتو دینده بیک الوغ مسئله بولغانلقلارندین وهم

اسلامغه قارشو بولغان الوغ ايكي گروه (مشركلر واهل كتاب) ننگ قوتلى يالغوشقان اورنلاريني ايتوب بو ايكي مسئلهده بيك قوتلى ايمان واعتقاد كرلكيني آنكلاتو اچون بولسه اميد.

ايمان واعتقادی ضرور بولغان مسئلهلرننگ باشنده اوق ايمان بالغیب نى ذكر فيلودين الوغ فائده آنكلو ممكن كم دينگه اشانوننگ باشى غیب دیو تعبیر ایدله وحس برله بلونهای تورغان نرسه گه اشانودر ایسكى زمانچه طبیعیون بو زمانچه مادیون دیکان گروهلار كبی حواس خمسهننگ برسی برله بلونمکان نرسه گه اشانماو و آندای نرسهننگ بارلقى برله اقرار ایتماو فكرنده گى كشيلىر اسلام دين حتى مطلق دين سماويدین مشركلرگه كورهده بيك يراقلاردر.

دين ننگ چين مبدأى غیب (حواس برله بلونمکان نرسه) گه اشانو و آندای نرسهننگ وجودينى و بعض احوال و خواصينى عقل سليم واسطه- سيله يابسه بشر معصوم (پيغمبر) واسطه سيله بلو امكانينه اشانودر.

بر بنده شونداى غیب نرسه موجود بولورغه ممكن و آننگ احوالينى آنكلارغه ممكن دیو اشانسه بر درجه ايمانغه و دينگه يقينلاشه و بو كشيگه موندین صونك فكرينى درست يورتتسه معجزه لرنى يخشى آنكلاب غیب قسمندین بولغان اللهغه وفرشته لرینه و كتابلارینه و پيغمبر لرینه و آخرت احوالينه اشانو ممكن بولا وينكل قالا و موندای كشى غالباً دينگه و چين ايمانغه كونولا.

اوشبو ايتولكان حكمت اچون مذکور مؤمن به لردين ايمان بالغیب دیو تعبیر ايدلكان بولمقى بيك يراق دكلدر * يخشيلقه اعتبار ايدلكان ايكنچى صفت اقامه صلوةدر نمازنى تورغوزمق معناسنده بولغاندين نماز اوقودين خاصراق و آرتوغراق بر درجهدهدر بر نرسهنى تورغوزو و آياقغه باصدرو اول نرسهنى كامللوگه و كركلنى روشنچه يتوشدر و گه ايتولادر * نمازنى تورغوزو ايكي تورلى آداب برله حاصل بولا برنچيسى آداب ظاهرهسى

واجبات وسننى بوقسمينه نمازنىك گودهسى وكورنيشى ديمك ممكن .
ايكنچيسى آداب باطنهسى ونمازنىك رويدر بوخشوع قلب وخشية الله در يعنى
الله حضورنىك قورقوب كونكنى صندروب توبانلك حالنده توتودر *
فسقه چاسى بنده اوزينى ربي وچين مولا سى بولغان الله حضورنىك تورا
وانكا مناجات قىلا وكر كينى سوراى ديو بلمكدر .

شول روشده بولغان نماز تورغوزولغان نماز وبندهنىك سعادتى
وتهديب اخلاقى ايچون فائدهلى بولغان والله طرفندين بيورلغان ورسول الله
طرفندين (صلى الله عليه وسلم) اوگرداكن نمازدر .

صحابه لرنىك (رضى الله عنهم) رسول الله (صلى الله عليه وسلم)
برله برگه واننىك تعليمى بوينچه اوقوغان نمازلارى مذكور روشده
بولغان نمازدر * آنلار جامعه نماز آلدنده و آرتنده نوافل ونماز صونكنده
تسبيح وتليل وتلاوت برله رسم وعادت ايدوب يوانماغانلار بلكه
فرض بولغان نمازنى تيوشلى وقتنده تيوشلى روشنده جماعت اوزره
بتون تنوجانلارى، قالب وقلبلى برله اللهغه يونالوب يوركلى يانوب
كوزلرندين ياشلارى آغوب بتون اعضالارى تتراب قالتوراب رحمتلى
اللهغه صيغونغانلار يالوارغانلار تيلانكانلار . شول روشلى نمازلار ينى اوتاب
قلبلىرنده ايمان نور ينى آرتدرغانلار وعبادت لذت ينى باتوغانلار واسلام
مجتبىنى اورناشدرغانلار .

الله تعالى ننىك ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر دىكان مبارك
سوز ينىك سرى وحكمتى آنلارغه بيك يخشى بلونكان * بس هر مؤمن
اوزره شول روشده نماز قيلمق تيوشلى نمازنى اللهغه عبادت قىلو بندهلك
وتوبانلك كورساتو قلبكه صلاح چاغرو طهارت كلترو واخلاق توزايتو
ديوب بلمك تيوشلى *

اگر بو معنالارنى اويلاماي شول حاللر ايچون تروشماي بارى
مويىغه يوكلنكان اوقوماي حال يوق ديوب اوفولسه سر وحكمتىنى

اويلا ماینچه یالغوز عادت بوینچه غنه اوتالونسه نی قدر تسبیح لر وتلاوتلر
ایارتولسه ده بر درجه بورچ تولاو تابولسه ده چین چین نماز دین کوتولکان
فائده لر و شریعت کوتکان حکمتلر حاصل بولماس نماز اوقودین اولکی
حال برله آرتندین بولغان حال آراسنه قلب ایچون کوب
آیورمه توغماس بعض بی خبر یکتلر نذک فلسفه نمازنی بیانده
دیدکی کبی یالغوز بر جهناستیک بولور قالور * اللهم یارحیم یالطیف
مابعدی بولور .

الشمائل الشریفة .

۶ نجی ساندین صونک

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نذک پیغمبرلک علامتی (خاتم النبوة) قزل توسلی کوگار چین بهرقه سی قدر لی قزغلت بیز سمان نرسه ایدی .	كان خاتمه غدة هراء مثل بيضة الحمام . ت .
رسول الله (صلى الله عليه وسلم) قومنذک اورطا بویلیسی ایدی کیلوشسز اوزون وقصقه توگل ایدی ،	كان ربعة من القوم ليس بالطويل الباین ولا بالقصير
نوسی ازهر یعنی نورلی ویافتی آق ایدی ، اقبور کبی یهسز آق و بغدادی قاره قوچقل دگل ایدی ،	ازهر اللون ليس بالابيض الامهق ولا بالآدم
توکلری (ساچ وسقالی) آرتوق بدره ده - وشویل طور یغنه صالنگانک ایماس بدره لکی اورتاچه ایدی	وليس بالجعد القطط ولا بالسبط خ . م . ت .
رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نذک ساچی قلاق یموشاقندین توبان و اینک باشندین یوقاری ایدی .	كان شعره دون الجمعة وفوق الوفرة (۲) ت .
رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نذک یکر می گه قزيب آق ساچی بار ایدی .	كان شيبه نحو عشرين شعرة ت .

(۲) جمه : اینک باشیناچه توشکان ساچ .

فدیره : قولاق یموشاقینه قدر توشکان ساچدر دون الجمعة = جمه دین کم (فسقه) ،
فوق الوفرة - وفرة دین آرتوق ازون معنا لارنده در کتابه قولاق یموشاقندین
توبان اینک باشندین یوقاری دیو ترجمه حاصل معانی بیاندر .

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ننگ باش
وقوللرى ، آياقلرى ايرى ايدى .
كوز آغنده قزل سزوقلر بار ايدى .
او كچه سى از ايتلى ايدى .

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ننگ قدرى بيوك
وهر كهگه الوغ كورلور ايدى ،
يوزى آيننگ اون دورتاچى كچه سى كى
ياقتى ايدى .

اورتسه بويلى دين اوزونراق آرتق نازك
اوزوندين قسقه راق ايدى .
الوغ باشلى ايدى .

اورتاچه بدره ساچلى ايدى . بوگوملرى آيرلسه
شول كوينچه ايكى ياقغه آيوره ايدى ، اوزى
آيرلماسه آيورماي ايدى . توتاش قويغاننگ ساچى
قلاق يموشاغندىن اوزا ايدى .
توسى قزلغه مائل و كوركام آق ايدى .
چيكاسى كينگ ايدى .

قاشلرى قوس (جايه) كى نازك توكرك صزلغان
ايدى .

ايكى قاشى طولى بر برسينه ازغنه يتمگان ايدى
وايى قاشى آراسنده قالقوب كورنگان برتامرى
بار ايدى كه آچو وقتنده قاباره ايدى .
برونى نچكه اوزونچه اوستى ازغنه قالمهلى
(قاچ برونلى) ايدى .

برونيننگ يوقارى طرفى نورلى بولوب كورلور
ايدى . بورننى دقت ايتمه گان كشى
اشم (۱) ديوب بلورك ايدى .

كان ضخم الرأس واليدىن
والقدمين خ .

اشكل العينين
منهوس العقب م . ت .
كان فخما مفخما

يتلأ لاء وجه تلاء لؤ القمر
ليلة البدر .

اطول من المر بوع واقصر
من المشدب
عظيم الهامة

رجل الشعر ان انفرقت
عقيصته فرق والا فلا
يجاوز شعره شحمة اذنيه اذا
هو وفره

ازهر اللون
واسع الجبين
ازج الحواجب

سوابغ في غير قرن ،
بينهما عرق يدره الغضب

افنى العرنين

له نور يعلوه بحسبه من لم
يتأمله اشم

(۱) كيلوشسز نچكه واوزون و آرقاسى چقغان برونلى غه عربار «اشم» ديار .

توگاراک و قوی سقاللی ایدی .	کث اللحیة
تیگز و اوزونغه مائل آزایتلی پنکاقلی ایدی ،	سهل الخدين
آغزی کور کامچه الوغ و ایرنلری معتدل ایدی .	ضلیع الفم
یالتر اغوچی آق تشلی ایدی .	اشنب
آلغی تشلری سیراک ایدی ،	مفاج الاسنان
کوکرکندین کزدکینه سوزلغان توگی نچکه ایدی ،	دقیق المسرۃ
موینی کهوش کبی صاف و قویوب یاصاغان	كان عنقه جيد مية في صفاء
صن موینی کبی کور کام ایدی .	الفضة
متناسب اعضالی ، قوی بدنلی و قاطی توترقلی	معتدل الخلق بادنا متماسكا
ایدی .	
قارنی برلان کوکراگی تیگز ایدی ،	سواء البطن والصدر
کینک کوکرا کلی ایدی .	عريض الصدر
ایکی اینک باشی آراسی یراق ایدی .	بعيد ما بين المنكبين
بوونلری قالون ایدی ،	ضخم الكردايس
آچق تن نذک نور لیراغی ایدی ،	انور المتجرد
کوکراگی برلان کندکی آراسی خط شکلی	موصول ما بين اللبة والسرة
صزلوب کیتکان توك برله توتاشقان ر ایدی ،	بشعر يجرى كالخط
قارننک و مه لرنک بوندن غیر توك یوق ایدی ،	عاری الثديين والبطن
بلا کلری و اینک باشلری و کوکرا کیننک یوقارغی	هما سوى ذلك
طرفلری توکلی ایدی ،	اشعر الذراعين والمنكبين
بلاز کلری اوزون ایدی	واعالى الصدر
اوچی کینک سویا کلری توز (تیگز) ایدی ،	طويل الزندين
آیاق قول بار ماقلری اوزونلقده معتدل	رحب الراحة، سبط القصب
و قالین ایدی لر .	شثن الكفين والقدمين

سائل الاطراف خمصان الاخمصین	بتون اعضالی ایدی و آیاقلری ننگ بیلی (آخمص لری) یردن بیک یراق ایدی ،
مسیح القدمین ینبوعنهما الماء	آیاقلاری تیگوز و اوستلارندین صوتیز کیتادر (یعنی یموشاق) ایدی .
اذا زال زال تقلعا و یخطو تکفئا و یمشی هونا	یوروب کیتسه صورلوب کیته وصالماقلا نوب آطلی وهم بیک یموشاق آطلی ایدی .
ذریع المشیه	تیز یورشلی ایدی ،
اذا مشی کانها ینحط من صب	یورسه ، یوقاریدن توبانگه یورگان کبی یورر ایدی ،
واذا التفت التفت جمیعا خافض الطرف	چیتکه قاراسه بتونلای بورولوب قاریدر ایدی . توبان قاراوچان ایدی ،
نظره الی الارض اطول من نظره الی السماء	یرگه قاراوی کوک گه قاراوندین اوزونراق ایدی ،
جلُّ نظره الملاحظه یسوق اصحابه	کو برك قاراوی ملاحظه (کوز اوچی) برله ایدی ، (۲) یورگانده اصحابینک آرتندین یورور ایدی ، (۳)
و یبدأ من لقیه بالسلام (ت) یعنی الامام الترمذی .	اوچراغان آدمگه سلام برله باشلای ایدی *

شاگردلر توغریسنده .

مدرسه لر ننگ ودرسلر ننگ و مدرسلر ننگ اصلاغه محتاجلقی هم اصلاقلاری
فی روشه كرك ایدکی . موندین الك یازلغان ایدی ، ایندی شاگردلر ننگ
اصلاحینه کلایک .

منم اوز فکر مچه (خاص اوز فکر مگه اشانوب دگل برده یالغوشمای
تورغان شریعت فکرینه ترالوب) ایتکان سوزلارم و بعضا یازغانلارم
شاگردلر ننگ کو برا کینه ایرشکان ولکن آنکلانماغان و هنوز آنکلانمای .

(۲) ضرورتسز کوزینی تولدروب باقیاس ایدی دیکدر . (۳) صحابه لری برله
یورگانده آنلارنی آلدی یوروتوب آرقه منی فرشته لرگه قوینکز دیور ایکان .

سوز آنکلانماسدای ایتولگانمو؟ خیر، آنکلانوردای، شاگردلرده آنک یوقمو؟ خیر، بار. لکن آنکلاماو باشقه سببدین:

اول مونکار بر قسقه نظیر:

بر بالا، نی سببدین بولسهده، آتاسینه اونکلای، خاطر ی قالا، آتاسینی طنکلاماس بولا، هر اشده آنکا قاروشا آناسی نی قدر فائدهلی سوز ایتسهده قبول ایتمای، آتاسینی دشمان کورگاندین آنک سوزینه قولاق سالمای، معقولمو معقول دگلمو اویلابده باقمای، مطلق رد قیلا، بالا بو اشنده بیک ضررلانه، آتاننک جانی کویا، بالانی قزغانا، آخرنک بو آتا بالاسیننک دوستلاری آرقیلی بالاننک فائدهلارینی آنکلانورغه مجبور بولا. بالاننک اوز یولداشلاری اوزاکلرندین ایدوب شوندای فائدهلی سوزنی ایتسهلر بالا طنکلای وعمل قیلا. اگر یولداشلاری بالاغه فائدهلی سوزنی آتاسندین کوچروب ایتسهلرینه مذکور بالا عنادندین سوزنی آنکلای قبول ایتمای.

عناد هر اشده شوندای حالگه کلتوره، آدمننک عقلینی قابلای، کوزینی کورماس، قولاغینی ایشتماس مرتبه گه ایرشدره، انبیاء هدایتندین محروم قالغان هنوز محروم قالمقده اولغان کافرلرده اوشبو حال واوشبو خلق اورناشقاندر.

یوقسه اول کافرلرده ذاتلارینه عقلسزلار دگل فکرسزلر دگل بیک الوغ نرسهلرنی آنکلایلار وکوب آدملردین آرتق آنکلاغان برلریده یوق دگل. شول بر کشی توغریسنده طبیعتلرینه قارشولوق وعناد اورناشقان اولکشی نی سویلاسهده بزگه خلاف سویلای بزنی آماشدرماچی و بزنی آداشدرماچی دیو کونکلرینه اورناشدرغانلار شونکا بناء اول کشیننک سوزینه اصلا قولاق سالمایلار طنکلایلار اویلامایلار، (صم بکم عمی فهم لایعقلون) حالنده تورالار و شولای قالالار بوننک امثالی بیک کو بدر توری مسئلهده هر توری کشیده بو خلق نابولادر. هر کم ایستاسه اوزنده وکوز

آلدینده تجر به قیلا آلادر. بواشکه بو خلقغه منطقسزلق^(۲) دیوب ایتولادر. بواش بو فساد خلق مدرسلرده ده یوق دیما یمز. بارلقینی هم کورساتدک ولکن حاضرگی کونک بواش بعض شاگردلرنی بایتاق قابلاغان ایسکی حالگه کوره فهملری آچولا وزیرکلکری آرتا تور و بده عموم مدرسلرگه و عموم ملتگه اوپکا و آچولاری و بعض سفهاغه تقلیداری بونلارنی برآز مسئله ده قولاقسزلق و کوزسزلق درجهء سافلہ سینہ تشورگان و هر عاقل متدیننی قایغوررلق حالتکه کلتورگان

منم بوسوزلرم وموننک اوخشاشلاری بعض شاگردلرنی و آنلارننک بتا کچیلرینی آچیغلاندرر تورلی اویغه تشورر تورلی سوزگه کلتورر لکن نی اویلاسه لارده نی سویلاسه لارده منطقدین چقماسونلار بخشی باقسونلار بخشی اویلاسونلار سوفر توه آرتینده تزولگان کروان قطاری کبی کیتماسونلار * تقلیدنی خورلای خورلای دین و مسلکی معلوم بولماغان متصنعلرگه تقلید قیلو نی قدر قباحت! فکر سزلقنی عیبلائی عیبلائی آغولانغان و تمام ضلالتکه توشکان فکرگه ایمان کلتورمک نی قدر قضاحت! مدرسهلر اصلا حیننک قایو مادهسی نمازده مساهله گه توفقی قیلا ایکان؟ قایو مادهسی ایچون عبادنده اعتبارسزلق شرط ایکان؟

حمیه ملیه برله ترقی نیچوک برگه بیغولمایلار ایکان؟ ترقی دیو سویلائی باشلاغاچده حمیتسزلق و آثار ملیه نی بتونلای بیقمق تامرندین تاشلامق نیک لازم ایکان؟

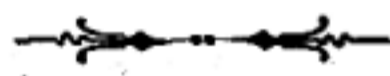
(۲) منطق - هر تورلی سوزنی درست آنکلاو روشینی اوگراتکوچی فن اسمیر. بعض آدملر ذاتلارنده سلامت عقلی بولالار. هر نرسه نی درست آنکلاوچان و هر سوزنی بخشی تانوچان بولالار. موندای کشینی «منطق الطبع» دیوب ایتولادر. مجتهدلر و اوقوماغان توغری فهملی کشیلر بوقبیلدندر. و بعضیلر (بونلر آز بولسه لارده) درست دلیللی فنلر ویخشی بیانلی کتابلار اوقوب طبیعتلارینی بواشکه کوندره لار. و بعضلر (بوسی بیگرك آز) منطق فینینی درست روشده اوقوب شولای بولغانلار. و صونکغی زمانلارده منطق اوقوغان کمسنهلر - اصولسز و ترتیبسز اوقولغان ایچون - عقلرینه خیال و وهمنی غالب ایتوب عکس نتیجه گه گرفتار بولغانلار و کوب ضایعات ویرگانلر.

مثلاً حساب دین او چنڭك او چكه مضر و بی توقز هم (مضروب الثلث فی الثلث تسع) اوچاچی الوشنی مثلینه ضرب قیلغانده توقزچی الوش بولا چاغینی بلو؛ و هم هندسه دین هر مثلثنك اوچ پو چماغی ایکی قائمه پو چماغه برابر اید کینی آنکلاو؛ و هم قوز موغرافیادین بر ساعتده قویاش اوزمدارندین اون بش درجه قدر مسافه قطع ایتمه کینی آنکلاو؛ جغرافیادین بر شهرنك ساعتی یایسه توش وقتی آن دین منك چاقرم قدر شرقده بولغان شهر ساعتدین یایسه توشندین تخمینا ۴۰ — ۴۵ دقیقه (مینوت) قدر صونك اید کینی استخراج ایدو آوروپالی مقلدینه ممکن بولغان کبی دیانتلی مسلمانغاده ممکن بولور .

وهکذا علوم ریاضیه و فنون طبیعیه نڭک هیچ قایو مسئله سنی اوقو و بلو، دین امورنده تقید سزاك و مساهله کاراکنی ایستامای و هم ملت اوزی ایچون طشقی شعار تانوغان کیومینی تاشلاب اوز ملتی توشندین چیقوب یات ملت صورتینه کرونی و آنلر سوادینی آرتدرونی هیچ نیلامای . بس بعض طلبه نڭک حالا کورلدکی روشک بولماقلاری ارکان دینده مساهله لری و دین علماسینی استخفافلاری و علوم دینیه ده عدم اعتنالی و شرعا و عقلا ثابت بولغان حقوقنی انکارلری و شعار ملت بولغان صورتنی تبدیل قیلولاری هیچ طریق برله ده اسباب ترقیدین بولما ینچه بلکه عموم اهل صلاح و اعیان ملتنی اوزلرندین و نفیر و چین خیر خواهلاری بولغان اقرار بلرینی تعذیب و تکدیر بولو اوستینه ترقی احوال و صلاح مدارس ایچون سدسکندر قدر مانع؛ «اصول جدیده و علوم جدیده هیچ درست دگل دین و شریعت که خلاف» دیو ساده دل مسلمانلرنی اغفال یا که اضلال ایداچی ملالار ایچون الوغ بهانه و قوتلی نمونه بولادر . اعدی عدوک مابین جنبیک .

شاگردلر! اصلاح و ترقی تیلاسانکز کورلگان یول دین یولی و اسلام فکری شریعت تعلیمی عقل و درایت اصولی در .
شعار شریعتنی احترام ایدنکز رسوم ملتنی حفظ ایدنکز مدرسه لرنی

دین مدرسہ لری دیوتانودقنکز حالده اجتهاد ایدنکز . ملت تحملی قدرلی علمی ومالی برله سزگه یاردم ایدر مدارس دینیہ دین استالونورلك قدرلی علوم دینیہ وعلوم رسمیه دین خبردار بولورسز مدرسہ لری سزنگ ملت ایچون دین ودنیا جهتلیر نچه بر درجه بصیرتلی فائده لی کشی بولمقکز توغریسنک خدمت ایدر مدرسہ لریه شاید همه سی بولمسه اکثری سزنگ طرفنکز دین قورقوتا تورغان حرکات آزیسه قوروقماسلار آنکلارلار کونارلار کونماسلر ایسه مدرسہ محمدیه یالغوز باشیناده حرکت ایده چک ابتدا سندین بیروجد وجهد اوزره (ولکن صبر و مشورت ایله) قصد وعهد ایتکان مذکورر وشک اصلاح وترقیغه خدمت ایده چک وانشأ الله اشلر .

تربیه و تعلیم حقنده احمد جان خلفه ننگ فکری

۶ نچی ساندن سونک

تجربه ایسه ، انسان ننگ اونکان ده — وحاضره — وکیل چکده گی احوالین بلوده ایبک مهم نرسه در . شونک ایچون بوتعارف انسانیده تاریخ و جغرافیانک اهمیت بیکی بیوکدر ؛ چونکه تاریخ ایسکی زماندن بو کونگه چه کلگان انسانلر ننگ نیچک باشلانوبین یخشی ویامان حاللرین بلدروب تجربه ننگ دائره سین کینکایتهدر . تاریخ انساننی ایسکی زمانلرغه قایتاروب اولگیلر برله زمانداش کبی ایتوب آنلرننگ اشلرین تفتیش ایترگه — و آنلرننگ احساساتین اورطافلاشوب بولاشوگه ویخشی سین ویامانین کورستوگه سبب بولادر .

تاریخ انساننی اونکانگی بیوک و گوزل اشلی ذاتلرگه میل ومحبت ایتدروب بزوق ویامان اشلیلردن نفرت ایتدیره ده سنکره هر ایسکی فرقه ننگ اشلریننک سببین ازله وگه ونتیجه سین کوزله وگه فکرنی دوندره در .

تاریخ انساننی بو واقعه لردن عبرت لندروب ازلا وابدای بلا مانع تصرف ایدوچی الله تعالی نذک قدرتین آنکلانوب، آنذک بارچه حکم و اشلرینه بوی صنوغه — صنکره قومی و وطنینه محبت ایتوب آنلرننذک خیر و شرین بولشوگه سبب بولادر.

جغرافیا ایسه، انساننی بتون دنیا ده بوکونده بولغان هر صنف انسانلر برلن کورشکان — واولطرشقان — وسویلهشکان — وهر قایوسیننذک شعور و احساسلرین بولشکان کبی ایتهدر. بلکه بولشدره در. اوچونچی قسم علم الطبیعیات در. انسانلرننذک طبیعت که نظری ایکی تورلیدر: بری، نظر تخیلی — ایکنچی سی نظر تفکری در. نظر تخیلی برلن طبیعت که نظر ایتکان کشی، آنذک آثارین اوزینه ملایم تخیل ایتسه، اوزنده سرور حاصل ایتوب، منافر و غیر ملایم تخیل ایتسه اوزنده فزع (قورقو) حاصل ایتهدر. بو نظر ایسکی زمانلردن بیرلی هر تورلی قوملر آراسنده باردر. شاعرلر وادیبلر بو نظر برلن جمادات و حیواناتغه طیا طرفان نفس لر و سویلی طرفان تللر اثبات ایدوب، آنلر تلندن شعرلر و قصه لر یازالر و سویلیلر. کلیل و دمنه کبی مشهور قصص حکمییه بو نظر نذک ثمره لریدر. نظر تفکری بزگه اشیاء طبیعییه نذک نفس الامری حاللرین بلدروب آنلرننذک بزگه یاط نرسه توگل بلکه بز نذک وسطه زنی متهم ایکانلگین بلدردر.

بو بیانندن بلنده درکه، علوم طبیعییه نی تعلیم ده منظور، نظر فکر یکنه در. واکن اشیاء طبیعییه نذک تورلیسینه و آنلرننذک احوالینه نظر، فکر نی طاراتماسون ایچون، تعلیم بابنده علوم طبیعییه نی نوامیس عامه سینه نظر برلن ترلی اصولگه بولگانلردر: مثلا حیوانات نباتات احجار طبیعت کیمیا جغرافیا طبیعییه جغرافیا هندسیه حساب هندسه دخی بو ایکیسی ایچون لازم بولغان رسم، صنکره جسم انسان عقل و اراده اسهلی سلطانلرننذک برنجی خادمی بولوب آنلرغه آثار طبیعتنی قبول و دفعه واسطه بولغانی

ایچون ریاضة بدنیه نیده علوم طبیعیه دن صایه شلردر .

صنکره یازو رسم وقواعد هندسیه نی تطبیق ایچون قاطرغادن بعض اورنکلر وجسم لر یاصاو وقزلرغه تگو وچیگو کبی قول هنرلری ده، قولنی تیز یروگه - کوزنی درست و اوتکین کور وگه عادنلندرگانی ایچون، ریاضة بدنیه دن صایله شلردر .

بو بیانندن مکتب و مدرسه لرده تعلیمی لازم بولغان علوم ننگ اون تورلی ماده دن عبارت بولوی چغادر .

برنجی علم دین و آننگ لواحقی . ۲ نچی لغت و طنیه، قراعت کتابت انشاء املا بونکا کره لر . ۳ نچی تاریخ ۴ نچی جغرافیا . ۵ نچی طبیعیات، حیوان نبات جماد - کیمیا علملری بونکا کره لر . ۶ نچی حساب . ۷ نچی هندسه . ۸ نچی رسم ۹ نچی ریاضة بدنیه . ۱۰ نچی قول هنرلری . بو ماده لر ننگ بارچه سی مکتب و مدرسه لردن بلدررگه تیوشلی بولسه لرده، بالالرننگ یاشینه مناسب بولماغان ماده لر - یاخود یاخشیلاب آنکلاشلمازدای ماده لر یاخود بالالرننگ معیشتلری ایچون لازم وفائده لی بولماغان ماده لر نی او گراتودن صاقلانمق کورک .

صنکره بالالرننگ یاشلری آرتقان صابن آنکلری و عقللری آرتقانغه وهم مملکت و اورنلرننگ تورلنوی برلن تحصیل مدتلری و اوقتو زمانلری تورلیچه بولغانغه هر مدرسه و مکتب ایچون اوچ تورلی جدول لازم بولادر . برنجی جدول الواد . ایکنچی جدول التعلیم اوچون نچی جدول الدر وس در . مواد جدولنده ، هر فن ننگ اوز آلدینه ماده لرین تفتیش ایدوب ترتیب ایدلور . بو جدولنی ترتیبده ایکی نرسه گه نظر ایدلور ؛ ۱ نچی بالالرننگ یاشینه - و عقلیننگ مرتبه سینه . ۲ نچی تعلیمی مراد بولغان هر فن ننگ اوز آلدینه بولغان حالینه نظر ایدلور ؛ چونکه هر فن ننگ اوز آلدینه نظامی و ترتیبی باردر : هر فن ننگ بسائط و مرکباتی - اصولی و فروعی مقدمات و نتایجی محسوسات و معنویاتی بولغان کبی

برسين آنکلاونی ايکنچيسين آنکلاوغه طوقتاتا طرفان حدود طبيعیه سیه باردر. بس هر فن ننگ مواد جدولین ترتيبده جینکلنی — سنکره آندن قالا جینکلنی تقدیم — اورنی تأخیر لازمدر. دخی آرالارنده قوتلی مناسبت بولمغان بر ماده دن ايکنچی ماده گه سیکرمز گه تیوشلیدر. و هر ماده نی تکرار لازم بولسون ایچون، موادنی اولا کوچوک — سنکره بیوک قسملر گه تقسیم تیوشلیدر. دخی مواد جدولین ترتيب ایتکانده خاصدن عام غه می — اجزادن مجموع غه می — مسبدن سبیکه می — یاخود بالعکس می کوچرر گه کرک ایکانین تعیین تیوشلیدر؛ چونکه یاشرر گه خاصدن عام غه — اجزادن مجموع غه کوچو مناسب بولغان کبی بیوک صنف لر غه عکسی آرتغرافدر. دخی تاریخ و طبیعت فنلر نده مطلقا اولا مسبدن سبب گه نقل اولی بولوب اعاده قیلغانده بوننگ عکسی اولی در. بوندای مناسباتنی رعایه برلن مواد جدولین یا صاونی منتظم مملکت لرده معارف نظارتینه طابشر لادر. مواد جدولین معارف نظارتیننگ ترتیبی برلن معلملرننگ تعایمده حریت لری آلنمیدر؛ چونکه آنلر شول منتظم موادنی تعلیم ننگ طریقلر نده همان ایرکلی و مختار درلر.

تعلیم جدولنده اوچ نرسه گه قارالور:

برنجی مدرسه ننگ هر قسمی ایچون هر فنندن بلدر وی مفروض بولغان مقدارنی آیروب فویلور. و بونی بلدرر ایچون لازم بولغان زماننی هم تقدیر ایدلور. بو آیرم مقدارنی ممکن قدرلی آرتنده غی جئلردن آیروب مستقل بر جز کبی یا صالور: علم حسابدن عدد صحیحنی بر جز — کسرنی بر جز، هندسه دن خطوط و مثلثاتنی بر جز — دائره لر بحثین بر جز ایتمک کبی. بولای ایتوده فائده بیک کوبدر. جهلهدن: معلمنی موضوع دن چغو سبیلی شاگردلرنی تثبیت ایتودن طیوب فکرین بر گنه موضوعه حصر ایدر. یالقاو معلم گه وظیفه سین تمام ایتدرو ایچون اجتهاد گه سبب بولور. مفتش لر ایچون بالالرننگ آلفه باروب بارماولری برلن حکم گه دایل بولور.

ایکنچی بر قسم مدرسه ده بلدی روی مفروض بولغان فنون دن هر بریننک ماده لرین ترتیب ایتکانده ایکنچی فن لر گه مناسب و آنلر غه معین بولور دای روشده ترتیب ایدلور . مثلا بر صنف ده بلدی روی مفروض بولغان لغت ماده لرین ترتیب ایتکانده شول صنف ده او قولاقچق در سلرننک کو برگی ملاحظه ایدلور : یعنی بو صنف ننگ مطالعه و قرائت کتابلری — وشولوق صنف ده بلدی روی مفروض بولغان جغرافیا غه دائر حکایه لردن — واشکال هندسیه نی شرح ایتنه طرغان جمله لردن عبارت بولور غه کړک . باشقه ماده لر هم شول قیاسچه در .

معلومدر که بور وشچه تعلیم میسر بولور هر قچان هر صنف نی تعلیم بر گنه معلم گه مخصوص بولسه ؛ اما مختلف معلملری بولغان صنف نی بو روشچه تعلیم ایچون ، معلملر شول صنف ده غی فنلرننک بارچه سنیدن خبردار بولوب اوز آرا بیک متفق و محبتلی بولمقلری لازمدر .

اوچنچی مذکور ترتیب برلن تعلیم ایچون مناسب کتاب تعیین ایدلور . کتاب ، شاگردلر گه آلاچق درس نی حاضر لیک ایچون — ومسئله لر نی ترتیب ایتکانده طالبمی طرغان ماده لر نی چقارمق ایچون — درس نی تکرار لاغانده مراجعت ایچون — درس یازوغه صرف ایدله طرغان زماننی ضیاع دن صاقلامق ایچون لازمدر . ولکن قایچاغنده بعض کتاب معلملری توتقان مسلگندن یازدرر ، یا خود اوزی تلا گانچه سیر ایتو گه طغزلار ، یا خود بالالر ایچون قوللرنده غی کتابغه اشانوب خلفه ننگ سوزلرین طنکلاماوغه — و آننگ سوزلرینه قیمت بیرماو گه سبب بولور ؛ شو ننگ ایچونده درس کتابی بیک قسقه بسیط — و اوزون شرح و حاشیه لردن آیرلغان — وقواعد عامه نیکنه شامل بولور غه کړک . چونکه کتابدن مقصود ، آننگ معلم اورنینه طروی ایسدر ، بلکه معلم اوزندن شرح وتوضیحلر برلن کتابننگ روحینی بیرر گه تیوشدر .

بزینک اسلام کتابلری اولدن شولای یا صالغان بولسه ده ، صونکندن

کتابلرغه شرحلر — شرحلر گه حاشیهلر — حاشیهلر گه طیارهلر باغلاب بزنی مقصوددین بتونلای آداشدرغانلردر .

درس جدولنده هر صنف ننگ کوننگ زمانین تعیین وتقسم ایدلور، صنکره هر جزء زماننی برتورلی فن گه تخصیص ایدلور، صنکره هر فن دین هفته ده نیچه درس بولغانی تعیین ایدلور.

بو ترتیب اوچ تورلی قاعده گه مبنی در :

برنجی هر درسنی تعیین ایچون بالاننگ یاشین وعقل وجسمیننگ قوتین اعتبار برلن آنکا مناسب زماننی صایلا رغه كرك. مثلا کوب فکر گه واویغه محتاج بولغان چیتن درسلر نی ایرته گی ساعتکه تعیین ایتر گه كرك چونکه اول وقتده عادی بالالرننگ اعضاسی اشکه قزغوب فکری وانکی اوتکین بولادر. امانعلمی آلی بولغان یا خود مطلقا جینکل درسلر نی اویله دین صوننگ بیلگولمک كرك.

دخی بالالرنی یالقدرماز ایچون هر دورت درس ننگ آراسنده تناسبنی رعایه قیلورغه كرك، مثلا چیتنلکده برنجی درس ننگ نسبتی ایکنچیکه وجینکللکده ۳نچی درس ننگ نسبتی ۴نچیکه مساوی بولورغه کیرک. ۲نچی قاعده بالالرننگ قوه عملیه سیننگ آریماوین وضعیفلنیه وین قارارغه كرك؛ شوننگ ایچون درس زمانی خصوصا یاش بالالر حقنده عملگه ده استراحت گه ده بولنر گه کیرک؛ کوب حرکتکه وصبر سزلقغه عادتلنگان یاش بالاننگ طوتاش برساعت درس طنکلا وغه چدی آلمانین هر کم بله در، شونکا بناء درس وقتی یارم ساعت یا خود ۳/۴ ساعت دین آرتق بولمازغه تیوش. وهر بر عقلی وفکری درس ننگ آرتندین یازو ورسم وریاضه بدنیه کبی آلی درس بولورغه تیوشدر.

اما هر کونگه درس ننگ عددین تعیین ایچون طبیب لردین کینکاش آلورغه تیوشدر. چونکه بونی تحمل مملکت واحوال معیشت ننگ تورلنوی برلن تورلنهدر.

۳ نچى درسلىرىنى بىرسى آرتىنە بىرسىن قويۇدە بالالارنىڭ صحتىن ملاحظە ايتەك تيوشلىدر. شونىڭ اچۇن تعليم قواعد كىبى اولطرو وسكونلى درسلىرى آرتىدىن رىياضة بدنە كىبى طرو وحرىكتى درسلىرى تعيين ايتەك كىرك.

وهر ايكى درس آراسىندە استراحت وقتى بشىدىن اون دىققەتتە غە چە اولوب ايكى درسدىن سونىڭ چىرك ساعىت اولماق كىرك. دىخى آش آلدندىن و آش آرتندىن تلاوت و رىياضة بدنە كىبى آواز و اعضائى حرىكاتلىرى بىر طرفىن درسلىرى بولورغە كىرك، چونكى بونداى حرىكتى درسلىرى آش آلدندىن اشتهااء طعامنىڭ قوزغالووينە آشدىن سونىڭ هضمغە كىوب ياردىم ايتەلىرى.

دىخى بالالارنىڭ مەدرسىگە ايرتە كىلولىرى بىرلن كىچ قايىتولىرىنىڭ وقتىن طبىبلىرىگە مشاورە بىرلن تعيين ايتەك كىرك، چونكى اورن و هوا و فصولار بىرە- و بالالارنىڭ ياشى تورلىرى بىرلن بوزمانلىرى تورلىرىگە تيوشلىدرلىرى. درس جىدولىنىڭ فائىدەلىرى بىك كىوبىرى.

اول جەلەدىن: بالالارنىڭ تىزگىنى مەلىملىرىنىڭ اختىيارىنە كىنە سالماغانىن بىلدىرگانى اچۇن آنالىرىنىڭ رضا سىنە و كىونكىلىرىنىڭ تىنچلاووينە سىبب بولادىرى. دىخى بالالارنى كىلە چكىدە هم اوزلىرىنىڭ اش و شىغل زمانلىرىن بىلۇب قويۇغە عادىتلىندىروب اول اشكە مىللىرىنە سىبب بولادىرى.

دىخى مەفتىشلىرى اچۇن مەدرسىلىرىنى زىيارىتىنىڭ وقتىن كورسۇتۇب طره درى صىكرە هر صىنقىنىڭ درس جىدولى اوز بولمە سىنە آصلورغە تيوشلى اولوب بتون مەدرسىنىڭ درس جىدولى عەومى يول كىبى عامە نظرىنە آصلورغە تيوشلىرى.

دىخى بالالار اوزلىرىنىڭ هر كىون اولاقى درس وقتلىرىن يازار اچۇن مەكتىبلىرىگە حاضرلىنگان دىقترلىرىنىڭ طشىنە يازوسىز درس جىدوللىرى باصدىرىغە تيوشلىرى.

الشيخ محمد عبده .

ترجمة حالي .

شيخ محمد عبده ۱۲۶۶ سنه هجر يهده بحيره اطرافنده اورته حاللي بر اتادين طوغهش در . نسب جهتنجه آتا ياغندين عربلردين بنى عدى گه اير وشه در . بعضيلر نك سوزينه قاراغانده شيخ محمد عبده نك اتالارى عربستاندين مصرغه كو چوب آنده اولك (قريهده) باشقنلر كبي ايگون ايگوب معيشت فيلوچيلر ديندر ، شيخ محمد عبده اون ياش طولغان صوكنك يازو اوگرانه باشلاغان . واوزينك ترجمه حالينى كندى اوشبور وشچه يازغان :

« اوقو ويازونى اتام ايونده اوگراندم : بوندين صونك بر حافظ قرآن ايوينه باروب آنك آلدينده قرآن اوقودم هم اشبو حافظ فاتنك قرآن كرىمنى تكرر فيلدم وايكى يل ايچنده بتون قرآننى حفظ ايتدم . ايكنچى يلده بو حافظ بيك يچشى اوقوته ايكان ديوب اويلا ب باشقه مکتبدين منم يانيمه بالالار كو چوب كيله باشلاديلر . بوندين صونك ۱۲۷۹ نچى سنه هجر يهده اتام منى آنا بر توغمه قرنداشم يانينه طنطاغه مسجد احمد يهده تجويد اوگرانورگه يباردى .

« مسجد احمد يهده تجويد تكميل فيلغاندين صونك علم نحو اوقورغه كرو شدم ، يل يارم چمالى وقت اوقودم هيچ بر نرسه آنكلامادم ، چونكه مدرسلى باشمزرغه شول قدر اصطلاحات نحو يه لرتولتره لرايدى كه همه سيني دگل حتى هيچ برسيني ايسمزده فالدره آلماي ايدك : هم مدرسلى بز بز نك آنكلاو و آنكلامو مزرغه التفاتده فيلوب قاراميلر ايدى .

بوندين صونك منكا ياس كلدى ، اويلا دم كه بونده بتون عمر بوي اوفسانكده بر نرسهده آنكلامازسك وشونكا كوره مدرسهدين قاچوب قرنداشلرمده اوچ آي چماسى ياشرنوب توردم . بر وقت قرنداشلرمدين

برسی او فورغه دیملای باشلادی و آخرنده نکلیفی درجه سینه ایرشکاج،
 اوز اوزیمه « ایوگه قایتوب او یلنوب ایگون اشینه یابشودین باشقه هیچ
 بر اش منم قولمدین کلماز ، بن نی قدر اوقوسامک بر نرسه ده آنکلامازمن »
 دیو او یلاب وشول روحه قرنداشلریمه جواب بیروب آخرنک یانیمده بولغان
 کیوم توتوممنی جیوب هیچ بریر گه اوقورغه بارماونیتی برله ایلیمه قایتوب
 کیتدم و ۱۲۸۲ سنه هجریه ده او یلندم .

اوقو اصولینی یا که توغریسی اصولسزلگینی اول مرتبه طنطاده
 کوردم . و بزنگ ازهر (مصر) اوقتولری هم شول روحده بولوب
 معلم لر اوزلریننگ بلمگان و بلمگان نرسه لرینی شاگردلر گه سویلاودین
 وشاگردلریننگ درجهء قابلیت لرینی قارامای یوزدین برسیننگ آنکلام
 دیوینه قاراب یا که معلم اوزیننگ، شاگردلر آنکلاملردر ظنینه بناقیلوب
 درس اوستاودین عبارتدر . بوندین باشقه شاگردلریننگ کوبراکی
 شول درس آلماشدر وغه قناعت قیلوب ایرلر درجه سنک و صبی لمر مرتبه سنک
 بولوب چغوب بتون خلقنی بلاغه دوچار ایتلر و عامه ناسقه مصیبت بولالار ،
 چونکه آنلر جاهل لریننگ نادانلقلرینی آرتدروب توغری یول ازلاگانلرینی
 آداشتورلر ، بر آزعلمی بارآدمنی اذاعه دوچار ایتوب آننگ علمندین
 استفاده یولی برلان عامهء ناس آراسینه پرده بولالار .

« او یلنوب فرق کون تورغاندین صونک آنام طنطاعه اوقورغه کیتار گه
 دیملای و کوچلای باشلادی . و بیک کوب قارشوتور سامده آخر الامر
 آننگ امرینه اطاعتکه مجبور بولدم . اوزیمه تیمر یول استانسه سینه
 قدر بارورغه آط تابدم و بنی اوزایتو ایچون الوغ بدنلی و کوچلی
 قرنداشمنی ایکنچی آطقه آطلاندروب یبار دیلر .

کون بیک اسسی بواغانغه وقاتی بیل ایسه کنگه بولک طاق تسز بولغاچ قرنداشمنی
 بر قریه گه اینوب جال ایتار گه اوندادم ، لکن قرنداشم قبول ایتمدی .
 بوندین صونک آطمنی بر طرفه توتوب قرنداشمه « من کنیسه ادرین » گه

(اول ایلده آنامزنىك فرنداشلرى كوب) كیتدم « دیوب قاپوب
 كیتدم . مین باروب توشكاچ اول یکنلری بیک شادلانشوب قارشو
 آلدیلر ، چونکه مینم آطده بورورگه وسلاح توتارغه استادلغمنی
 اولدین اوك بل لر ایدی . من هم آنلر برلن اوینارغه وآنلار یاننده
 بر نیچه كون فالورغه وعده بیردم

بر آر وقتدین صونکره یولداشم كلوب یتنی وایکندی گه قدر بنم برله
 برگه تورغاچ منی بولغه چغارغه دیملای باشلادی . « آطمنی آلوب ایلمزگه
 قایتوب كیت ، من ایرته دین صونك سفرگه چیقارمن ، قایتقاچ
 نلاسانك آتامه طنطاغ كیتدی دیوب ایتورسن » دیو یولداشمینی اوزایتوب
 یباردم واوزم اوشبو قریه ده یکنلر برلان اویناب اون بش كون وقت
 اونكاردم وكونكام سونگان نرسه گه كونكمنی اولترتدم .

« شول روشچه ، که آتامنىك فرنداشلرن دین درویش اسملی آدم ،
 قوناق ایوم ننىك خواجه سی ، كوب سفرلر آراسنده عمرنده لیبیا صحراسینه
 سفر قیلوب طرابلس غربکه ایر وشکان وآنده مشهور شیخ ظفرننىك آتاسی
 سید محمد مدنی ننىك درسینه اولتوروب برنی قدر علم اوگرانگان وطریقه
 شاذلیه گه کرگان موطأ وباشقه حدیث کتابلرینی یادلاب وقرآن کریمنی
 حفظ ایدوب ایلینه قایتوب قریه خدمتی بولغان ایگون ایگو خدمتی برلان
 معیشت قیل ایدی .

« بو آدم بر کیچ قونغاچ ایرته برلان قولینه سید محمد مدنی ننىك
 مریدلرینه یازغان رساله لرینی محتوی بر کتابنی قولینه توتوب منم یقینه
 كلوب كوروی ضعیفلكدین منکا او قورغه قوشدی . من اوقمیم دیدم
 و اوقوغان و اوقوبرلان شغلانگان آدم لرگه لعنت اوقودم وآن دین نفرت
 ایتدم . کتابنی آلدومه كلتروب قویغاچ یرافغه آطوب یباردم . شیخ
 كرلومسراب آلدی ، اینك لطیف مقابله برله مقابل قیلدی و آخرده نیچك بولسه ده
 بر نیچه یول اوقودم ، شیخ من آنکلاماغان سوزلرنی و جهل لرنی آنکلارلق

و کونکلیگه اورناشورلق روشچه تفسیر قیلا باردی . بر آز وقت اوتکاچ
 یاشلار کیلوب صوبویینه اوینارغه چاقرغاچ ، قولمدهغی کتابنی اطوب
 تاشلاب آنلر یانینه چغوب کیتدم . ایکندیدین صونک شیخ بایاغی
 کتابینی توتوب کیلوب دخی اوقورغه فوشدی . من اوقودم شیخ تفسیر
 قیلا باردی ، صونکره اویونغه قزغوب کتابنی تاشلاب چغوب کیتدم .
 ایکنچی کون معاملمز همان بر نچی کون کبی اوتدی اما اوچنچی کونک
 اولگی روشچه اوقورغه کر وشوب هیچ بالوقهای اوچ ساعت قدر اوقودم ،
 شیخ تفسیر قیلا توردی . آخر الامر شیخ « منم باصوده بر قدر خدمتم
 بار » ن شول خدمتمنی اوتارگه بارام » دیکاچ شیخدین کتابینی صوراب
 آلوب قالدیم . اوقوغان وقتده آنکلانمغان سوزلارگه وجهله لرگه ، شیخ
 قایتقاچ تفسیر قیلدر من دیوب ، علامت لر قویه باردم و اوپله وقتینه قدر
 کتاب اوقوغاچ اوقوغه رغبت ایته باشلادم و اویوندین بتونلای کونکلم سوندی (۲)
 ایکندی وقتنده شیخ خدمتندین قایتقاچ آنکلانمغان عبارهار منی صورادم .
 شیخ ننگ منم اوقوغه و آنکلاوغه رغبتم آرتقانینی کوروب کیفی خوشلانندی
 آچیق و یخشی ایترب تفسیر قیلدی .

بورسال لر صوفیه معارفندین بر قدرینی و آنلرننگ آداب نفس و نفسنی
 ریاضت قیلدروب مکارم اخلاقغه کوندر و ویمانلقلردین نفسنی پاکلاو
 هم بودنیاننگ ظاهریننگ باطللرندین صاقلانوحقننگ معلوماتلرنی حاوی ایدی .
 آخری بولور انشاءالله

المقتطف دین ترجمه

(۲) کتب صوفیهده هر وقت تجربه برله ثابت بولغان خیر وبرکت
 علاوهسینه درویشننگ صدق نیت وحسن معاملهسی تاثیرندین نی قدر
 عجیب تأثر وانقلاب . ع مجله

ضيافت = قوناق صيلاو فلسفهسى .

قوناق صيلاو شريعت اسلاميهده فقيرلارنى تويدرو ومسافر غريبلارنىك كونكلار ينى جواتو وانلارنىك غربتە قالوب صنغان كونكلار ينى تابو وانلر برلان الفت قىلو اچوندر .

فقيرلارنى طويدروب انلارنىك كونكلار ينى تابو ومحتاج آدملارنىك اينتوكگان وقتلرنده شول يمان حالدين چيقاروب آدم مرتبه سينه كرتو اچوندر .

واهل علم برلان تانشوب وانلر برلان مصاحبت ايدوب انلارنىك علملى اثرندين فائده آلو وشوننىك واسطهسى برلان كمالات تحصيل ايتو اچوندر .

يوخسه بايلر وكونكلنى توفى آدملر برلان اولترشوب ماقتانشو (مباهات) اچون دگلدرد . لکن نى اچوندر ، بزنىك خلقده اش بالعكس بولغان : شول روشچە كه ، قوناق صيلاو بزنىك خلق آراسنده ماتور وتملى آشاملقلر و اچملىكلر برلان حالندين آرتق تكفلانوب طويدرودين عبارت بولوب قالغان . شول عادتكه قاراب قوناق اياسى كوب وقتده فقير بولسه ياش بالاسينى آچ واوزينى يالانغاچ قالدردلق درجه گه كىلدر .

بايلر آراسنده كندلك مباهاات وتفاخر (ماقتانشو) اچون سرمايه سيننىك آرتقى قدر مصارفكه كرو مقبول بولغان . واوشبو نداغ ضيافت هر خيرات بولندين توفتالوغه سبب بولور درجه گه كىلگان .

قوناق بولوب بارغان آدم هم شول صيغه بيك خوشى كىلوب «مىنى فلان آدم بيك صيلادى ، فلان وفلان تورلى آشلىر آشاتدى وفلان تورلى صولر اچيردى» ديوب خزينه سندنين سوز بوشاتورغه كرك سايون سويلىدر . بو بىچاره لر بلميلر موكه كوب وقتده بو روشچە حالدين طش قوناق ايتولر وقوناق بولولر عبادتدين قالدردلق وسلامتلكدين

یازدر رلق حاللر گه توشوره یا که ایو ایچنده فسادکه باعث و ضیافت نذک فلسفه سندیین هیچ خبرسز قوناق ایتونی اورنسر استعمال قیلوغه سبب بولالار. قوناق صیلاوننک شریعت اسلامیهده مقبول قدری کوبهو ایکانینی قاراساق، گرچه شریعتمزده قوناق صیلاو واجب بولسهده بو بزئنگ تکلف برله صیلاو مزحرام بولورغه یقیندر چونکه صحیح مسلمک قوناق صیلاو بابنده اوشبو حدیثلر وارد اولمشلردر:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه جائزته فقالوا وما جائزته يا رسول الله قال يومه وليلته. یعنی: رسول الله صلى الله عليه وسلم ابتدی، که اللهغه و آخرت کونینه ایمان کیلتورگان بنده قوناقینی حرمت ایتسون. و جائزه سینی اوتاسون. اصحاب (رضوان الله علیهم) جائزه سی نرسه دیوب صورادیلر. رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ابتدی: بر کیچه کوندزیدر دیدی. دخی صحیح مسلمده:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الضيافة ثلاثة ايام وجائزته يوم و ليلة ولا يحل لرجل مسلم ان يقيم عند اخيه حتى يؤثمه قالوا يا رسول الله كيف يؤثمه قال يقيم عنده ولا شيء له يقربه به.

یعنی: رسول الله صلى الله عليه وسلم ابتدی، که قوناق ایتو اوچ کوندر اما جائزه سی بر کیچه بر کوندزدر، مسلمان آدمگه فرداشینی گناهغه توشر گاچه آنده قوناق بولمق حلال دگلددر.

اصحاب صورادیلر که - یا رسول الله آبی گناهغه توشرو نی روشلی بولا دیو. رسول الله (صلى الله عليه وسلم): قوناق ایتارلیک هیچ نرسه سی بولمغان آدمده قوناق بولودر، دیدی.

قوناق صیلاو چیتدین کیلگان آدمنی قرنداش کبی ایتوب آلوب اوچ کونگاچه هرمتلو اوزیننک انسان ایدکینی آنکلاتو و آدم بالاسینه محبتی بار ایکانلکینی کورساتو ایچون در. و بو واسطه برلان آدم اوغلانلری

وحشی حیوانلردین آیور ولوب اوز جنسینه محبت قیلادر. فقط بو کبی گوزل اشنی اور نسر استعمال قیلماو تیوشدر. بونی اور نسر استعمال قیلماو خزینه سنکگی آشی یانینیه تاتلی سوز برلان معامله و آچیق یوز برلان مقابله قیلوب تابولادر. قوناق ایتو بزنگ خلق آراسنده شایع بولغان روشچه، قوتندین آرتق آچچه توتوب یا که بور چغه کروپ، کیلگان بر آدمگه چای اچرو آش بیدر ودین وقوناق گیتکاچک آرتندین صوقرانوب فالودین عبارت دگلدر بو ایسه برنجی مرتبه ایو ایگاسیننک قانینی بوزار وایکنچیدین ایکی آراده بلکه بتون انسان اوغلری آراسنده محبت بتوگه ووحشت کیلوگه وایچده آچو صاقلاوغه غنه باعثدر. بو ایسه واجبنی ایفا قیلو دگل بلکه حرامغه ارتکاب قیلودر. اسلام عالمیری قوناق ایتو حقنده اوشبو روشچه وصیت قیلالر: قوناقنی قولندین توتوب آچیق یوز برلان قارشو آلوب خانه سینه کرتور. آنکایهوشا قلق برلان معامله قیلور. آنکا حاجت نرسه لرنی، اوزنده بار نرسه لر برلان، اوتار. حاضر آشدین وحاضر صودین بیروور. قوناق ایچون اوزیننک طعامیننک پا کرکندین حاضر قیلور. وصاوتینی پاک ایتارگه طرشور وپا کلکنی کوزاتور. قوتندین آرتیق تکلی قیلماز چونکه بو غضبکه باعثدر. قوناقغه خدمت کرا کسه اوز قولی برلان اشلر اهل بیتینی قوشماس وآنلرنی مشقتلاندرماس. قوناقدین خدمت قیلدرو ادبکه خلافدر. سنتکه خلاف بولغان نرسه برلان قوناقنی حرمت ایتماس هم قوناقنی مشقتلار لیک نرسه برلان اکرام ایتماس. نماز وقتلرینی بلگرتور. کیچ یاتقانده شمع مسواک باشماق کبی کرک اسبابلرینی حاضرلار، وقوناقینی «بو نرسه نی تلامیسز مو، فلان نرسه کرا کمیهو؟» دیوب اذن صوراماس. چونکه بو اش قوناقننک کیفینی بوزوغه سبیدر. قوناقلرننک آیروم برسینه گنه آرتق اعتبار قیلوب باشقه لرینی یالغوز قالدیرماس. هر وقت برسینه گنه خطاب قیلوب سویلاماس فائده سز سوزلر سویلاماس

قوناقلر بارنده خدمتچیلرینه یا که اهل بیتینه آپولانماس و آغیر سوز اینماس. ایونده میت بولسه ده چتق یوز کورساتماس. قوناق کیتکان چاغنده آرتلرندین ایشککه قدر اوزاتوب قالور. غریب و فقیر آدمنی اوچ کونگه قدر قوناق ایتو سنتدر. آطاق ایچون و ریاء ایچون طعام حاضرلاماس. و مائده گه خمر یا باشقه چه حرام و مکروه نرسه لر حاضرلاماس. ایمدی بزم قزان مسلمانلری آراسنده بوتورلی معامله بارمو یوقمو؟ کوبهوسی شرعکه موافق ونه قدری شرعا مکروه یا که حرام ایدیکی حقنده صونکفی مجله لرده شاید بحث ایدلور.

قزاندہ بر نیچی جامع امامی صفی اللہ حضرت مقالہ سی.

تعدد زوجات مسئله سی آوروپا عادتینه مخالف اولدیغندین بعضلر بر ملعبه صبیان عد ایدوب اسلامیت ایچون بر قصور دین صاناغانلقلرندین حتی رسول الله (صلی الله علیه وسلم) گه اطالہ لسان ایتمکده لردر. بو تعدد زوجات مسئله سی اسلامیتده بیک مهم مسئله اولدیغندین هم آوروپالیلر نظرندہ اعظم جنایتدین عد ایدلوب بالالاق زمانارندین فکراری بوننک ایله تربیه لانبوب ذهنلرینه بیک یانکلوش اورناشلغان مسئله اولدیغندین، تعدد زوجات اسلامیتده نیچوک نصرانیتده و یهودیتده نیچوک ایکانینی طاقتم قدرلی بیان ایدہ من!

شریعت اسلامیه کیلودین مقدم شرق خلقنده خاتون آلوده بر حدوچیک یوق ایدی، خاتونلر ایرلر قولنده اوینچق شیء کبی تلاسہ لر نیچوک تصرف ایدہ لر ایدی. خاتونلر باشقه میراث مالی کبی میت اقر باسینه اوز اختیارندین باشقه انتقال قیلہ در ایدی. شرق اهلی استہ دیکی قدر خاتون آغانلری حالده شریعت اسلامیه کلوب بر ایرننک تحت نکاحندگی

خاتونلار عددینی دورتکه تنزیل ایتدی هم خاتون آلهق خصوصنده نظام لار قویوب خاتونلر حالینی تأمین ایتدی. جناب حق سوره نسانک ۳ نچی آیتنده تعدد زوجات ده و خاتونلر حالینی تأمین خصوصنده بویل ایتهدر:

ای مسلمانلر حلال اولغان خاتونلردین بردین دورتکه قدر خاتون اختیار و تزوج ایدنکز اگر عدالت قلماونکزدین خوف ایتسا نکز بر خاتون تزوج ایدنکز بر خاتون تزوج ایتمک جبر و ظلم قیلماوغه یاقینراقدر.

جناب حق بو آیه کریمه ده و حدیثی اولی و افضل وقاعده عمومیه ایدکن بلدر مشدر. چونکه عدالت قیلما سزلق خوفی بولمغان هم جبر و ظلم قیلما سزلقغه قریبیراک اولان و حدیثی اولی و افضل وقاعده سی عدالت قیلما سزلق و جبر قیلماغه بیک خوف بولغان تعدد زوجات دین اولی و افضل اولماقی ظاهر و معلومدر هم بو اولویت جناب حق طرفندین فواحدی دیکانده فاحرفینی از دیاد ایله تأکید ایدمشدر. شریعت اسلامیه ده و حدیثی اولی و افضل وقاعده عمومیه اولسه ده بردین دورتکه قدر خاتون آلهقه خاتونلر آراسنده برسینه آرتق میل قیلما سزلق و عدالت ایتمک و تیگز تربیه ایتمک و جبر قیلما سزلق شرط لری ایله جناب حق طرفندین حاجت بولغانده ایر و خاتون استفاده لری ایچون ویراهش رخصت و مساعددهدر. بو تعدد زوجات رخصتی امر صیغه سی ایله اولسه ده امر الهی اولهرق سنت دگلددر. چونکه جناب حق فانکحوا ما طاب الخ وان خفتم ان لاتعداوا فواحدی دیهرک بر طرفینی جزم و قطع قیلما اینچه ایتمشدر. سنت یا واجب اولهق ایچون فقط امر صیغه سی کفایه قیلما ایدر. بلکه جزم و قطع قیلوب ایتمک لازمدر. اگر امر الهی اولسه حکم شرعی سی سنت اولوب ضدی کراهت اولادر یا وجوب اولوب ضدی حرمت اولهدر. امرگه اطاعت لازم اولدیغندین دورت خاتون آلهسه مکروه گه یا حرامغه توشماک لازم بولور ایدی. حالبوکه شریعت اسلامیه ده بر خاتون آلهق اولی و افضل بولوب بردین زیاده خاتون آلهق رخصت و اباحت دین عبارت ایدی. شریعت اسلامیه ده دورت خاتون آلهقه رخصت

ومساعدته ويرلسهده خاتونلرنك برسینه آرتق محبت ايتوب وبتونلاي
برينه گنه ميل ايدوب محبتی اولمايانلرنی نفقهده ونوبتده وباشقه تر بيهده
جبر و ظلم قیلامازسزلق ونفقه ویرورگه قادر اولمقلق شرط ایتلمشدر.
بو شرطلر آیات قرآنیه دین مفهومدر. عدالت ایتمک شول درجهده
شرط اعظمدرکه رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ازواج مطهره حقلرنده
همیشه عدلک قیلوبده الهی مالک اولدیغم عدالت بو قدردر اوزنک مالک
اولدیغنکده بنی لوم وشلته ایتمه دیه تضرع ایدر ایدی. منصور خلیفه
بر مسلم گه قانچه خاتون آلمق جائز دیب امام اعظم دین سوال ایتدکده
امام اعظم «دورت خاتون آلمق جائز» دیوب جواب ویرمشدر.
منصور خاتونینه یا حرة ابوحنیفه نه سوز ایتهدور دیمش در حال امام
اعظم بوجواب سزگه دگل چونکه بوسوزنکز ایله خاتونلر آراسنده عادلانه
حرکتکه قادر اولمادقنکزنی بلدردنکز دیمش. سوره نسا ده ۳ نجی ۱۲۸ نجی
آیات قرآنیهده مذکور اولان شرطلرغه هم رسول الله وامام اعظم سوزلرینه
بناء اگر خاتونلر آراسنده عدلک قیلماي جبر و ظلم قیلماق خوفی اولسه
دورت خاتون آلمق دگل ایکی خاتون آلمقده شرعا ضرر خوفدین خالی
اولنماز هم خوف اوله چقدر. حتی شریعت اسلامیهده خاتونلر حالی شول
قدر تامین ایدلمشدرکه اگر بر ایر خاتونینه نفقه بیرودن عاجز بولسه
خاتونینی جبردن خلاص ایتمک ایچون الوغ نعمت اولان نکاحنی فسخ
قیلماغه بعض آیات قرآنیهده اشاره وارد هم امام شافعی وامام مالک بو
فسخ جوازی ایله فائللردر. اگر خاتون ایکنچی خاتونلر ایله برگه معیشت
قیلونی تلامسه طلاق ایله خلاص اولنمق مکندر. الله تعالی سوره نساءنک
۱۲۹ نجی آیتنده اگر ایر ایله خاتون آرالری بوزلوب صالح ایته آلمای
طلاق برله آیورلسه لار الله تعالی آنلرننک برینه موافق خاتون بیروب
ایکنچیسنه موافق ایر بیروب آنلارنی بر برندنین مستغنی قیلور دیب.
ایر ایله خاتوننی تسلیه قیلدغندین مصالحه اولماغانده طلاق حلال اش نذک
اینک نچاری بولسهده طلاق ایله خلاص اولنمق او اویتی آنکلانهدر.

الحاصل مذکور شرط لر ایله اولان تعدد زوجات صورتنده خاتونغه جبر یوقدر. اگر جبر بولسه شرط لر نی رعایه قلماغاندین بولور. تعدد زوجات قصور ندین دگلدن شریعت اسلامیه ده تعدد زوجات گر چه سنت اولماسه ده باشقه قواعد اسلامیه کبی جناب حق طرفندین قویلمش قانون الهی هم وضع الهی بولغاندین حکمت ومصاحت دین خالی دگلدن. چونکه شیءنک حلال یا حرام بولوی شول شیءنک ذاتلارنده بولغان جهة صالحه و فقاچه در. الله تعالی بنده لر گه فائده لی شیءنی رخصت و حلال ایتمشدر. بنده گه شرعا و طباً ضرر لی شیءنی حرام ایتمشدر. بونکا آیات قرآنیده اشاره لر واردن. جناب حق ننگ بر خاتون یا که دورت خاتون آلاما غه رخصتی فقط ایرلرننگ قوه شهوانیه سی ایچون بولمای بدکه حکمت و فائده لر ایچوندر. تعدد زوجات رخصت اولماقنده بولغان فوائد (الله اعلم) بر نچی ایرلر محاربه و تجارتده یارزق طلبنده وفات بولوب ایرسز و مر بیسز قالمش خاتونلرغه تربیه ایدوچی بر ایر احسان ایتمکدر. ۲ نچی خاتونلار هر آیده اون کون مقداری پاک اولمای یلننگ اوچدین برنده ایر خاتونینه تقرب ایتمای کی شرعا و طبعاً جائز اولما دیغندین هم خاتونلر یلننگ بالاغه قابلیتلی فقط اوتز بش سنه گه محصور اولدیغندین ایرلر عمر ننگ کوبراگی نکاح دین مقصود اصلی بولغان تناسلدین بوش قالماسون ایچوندر. ۳ نچی خاتونلرنده محبت لری بولمغان یا خاتونلرنده بر قصور کورگان ایرلر دورتکه قدر تزوجگه اختیار و بیرلک سایه سنده ملتنی محو قیله تورغان نسلر نی کیسه و یوغالته تورغان زنا فحشندین محافظه ایتمک ایچوندر. ۴ نچی خاتونلر ایرلردین مقدم بالغه اولب آنالقی کسب ایتدکندین هر مملکتده غالباً خاتونلر ایرلردین کوب اولدیغندین ایرسز و مر بیسز قالمش خاتونلر بالضروره فحش یولینه کروب مشروع بولمغان بالالار آرتوب افر با وقرنداشلک شرفندین محروم اوامقدین هم اورام لارغه تاشلانوب هلاک و تلف بولولرندین محافظه قیلماق ایچوندر. بوزمانده نامشروع بالالار

ایچون تربیه خانه تأسیس ایدلوب بر قسمی ضائع بولودین محافظه
 ایتولسهده ناموسلرینی صافلامق ایچون تلف ایتمکده آز توگلدور.
 شریعتده تعدد زوجات و حاجت اولدوقده طلاق مشروع اولمق ایله هم
 فحشکه سبب قوی اولان خاتونلرننک یوزلری و باشقه زینت لرینی ستر
 لازم اولب فحش یولی سد ایدلدکندین جناب حق زنا فحشندین شدتلی
 نهی ایدوب اویلانمگان کشیگه یوز قاپچی اویلانگان و متاهل بولغان
 کشیگه قتل جزاسینی تعیین ایتمشدر. بو تعدد زوجات رخصتی فقط
 شریعت محمدیهده گنه دگلدور. اولدین ابراهیم یعقوب داود سلیمان
 علیهم السلام متعدد خاتون آلمشدر حتی یعقوب علیه السلام ننگ ایکی
 خاتونی بر توغمه ایدی شریعت موسویهده متعدد خاتونلر آلودین منع
 قیله تورغان هیچ بر شیء کورنمیدر بلکه تورلی واقعه لرده جائز بولوی
 فهم لندهر. بنی اسرائیل بر صوغشده مدینلی ۳۲۰۰۰ جاریه قزلر استرقاق
 ایتکچ هر قایوسینه تقسیم ایتدیلهر بو تقسیمده خاتونلیله حصه آلمادغینه
 هیچ بر دلیل یوقدر. تورات ننگ ۲۳ نچی بابنده (۱۵) (۱۳) آیتلرنده
 دشمانغه قارشو چقغانده ربناک دخی سننک قولنکه تسلیم ایدوب آنلرنی
 کوردیکنکده اسیرلر آراسنداغی نسادین بعضسی گوزل بولوب اوزینکه
 خاتون ایتمک تلاسانک آنی خانه نکه کیتور باشینی تراش ایدوب طرناق لرینی
 کیسوب اسیرلک کیومندین چیقاروب خانه نکه پدر و مادری ایچون
 تمام بر آی ماتم ایلاسون آندین صونک سن آنکا تقرب ایدوب زوج
 اولسن اول سنکا زوجه اولسون دیولمشدر. بو حکمدین خاتونلیله
 استثنا ایتلماش شریعت عیسویه ایسه شریعت موسویه نی مغیر دگلدور
 بلکه تایید ایچون کلمش اولدیغندین شریعت عیسویهده هم متعدد
 خاتونلر آلودین منع قیله تورغان دلیل یوقدر. مگر ایرلرننک قوه
 رجولیه سنی بوش قالدرو ب خاتونلرنی جمعیه بشریه یه والده اولمقدین
 محروم ایدوب رها بین حقنده منع کیلگاندر. انسانلر اولدین بیرو

كوب خاتون آلوب يشامشغر غرب و شمال اهاليسى نى سببد ندر بردين
 زياده خاتون آلمق قاعده سينه قارشو نفرت ايتهمشدر در. بو نفرتلرى
 بردين و مذهب جهتندين بولماي فقطر و مالولر آراسنده غنه شائع و مقبول
 بر كيفيتدر و فوع تاريخيه بونكار شاهددر. يالغز بر خاتون آلمق اصوليني
 روما اهاليسى گنه وضع ايتمش بر قاعده در. كرك شرقده كرك غربده
 نصرانيت اساسنك موجود گلدر. ر و ماده ژوستينين زماننه قدرلى تعدد زوجات
 يالغز ناموس سزلقدين عدايدله در ايدى ژوستينين زماننده بردين زياده
 خاتون آلودين منع قيلماقنى ها كم لر رأينه قالدردى ها كم لر بردين
 زياده خاتون آلمان آدمگه نفى بلد يا كه قتل جزاسى تعيين ايدله لر
 ايدى. فرانسيه نك ايسكى قانونلارنده بردين زياده خاتون آلمق خصوصنك
 هيچ بر حاكم يوق ايدى. بردين زياده خاتون آلمانرغه كيفلر نچه
 جزاء بيروب كو برك وقتده قتل جزاسيده قيله لر ايدى ۱۸۹۱ يلده نشر
 ايدولمش قانونلرنده بردين زياده خاتون آلو خصوصنك اون ايكي يل
 قاتى خدمت (كاتروژنى) جزاسى تعيين ايتلدى. آوروپانك بعض
 مملكتلرنده بش سنه حبس بعضسنده يدى سنه نفى بلد جزاسى تعيين
 ايتلدى. آوروپاليلر وحشت حالنك بولندقلرى زمانلرده تعدد زوجات
 قتلنى مستلزم اولغان گناهلردين سانالسه ده مرور ايام ايله علوم و فنون
 انتشار ايتد كچه بوشدتلى جزا ينكللككه يوز توتوب حتى نصارا مالكى نك
 بعضنك بردين زياده خاتون آلمق جزاسى بر سنه حبسكه قدرلى توشرامشدر.
 انشاء الله تعدد زوجات مسئله سى درست آنكلانوب بر
 سنه حبس جزاسينك بتو زماننده ياقنلاشسه كرك. اگر بو تعدد
 زوجات جزاسى شريعت عيسويه دين جزاء اولسه ايدى آرتنق كيمومك
 ايله بو جزا تورليچه اولماز ايدى تعدد زوجات طبيعة بشرية مقتضاسى
 اوله رق تعدد زوجاتنى تلامكدين انسان هيچ بر وقت خالى دگلدر.
 ايرلرى قايو يول برله بولسه ده متعدد خاتونلر آلونى استامكده در هم
 انسانلر كوبسى كثير الزوجه در يعنى اقل بر سيوكلى و قپاتمه تونمقدين
 خالى دگلدر.

متفرقات .

كوز سلامتلكينى صاقلو ايچون نصيحتار .

- ۱ — چالقان يانتقان حالده كتاب او قوماغل .
- ۲ — كوزنك آورو وقتده كوزنكنى يالقدر ماغل .
- ۳ — تيمر يولك بارغانك و اگون كولا گه سينه كوزنكنى تگوب قاراب بارما
- ۴ — ياقنى اوتقه شمعه قاراما ، كتاب مطالعه قىلسانك ياقتيلىق صول ياقدين آلدنكه نوشسون .
- ۵ — كوزنكده بر آز آورو سيزسانك كوز طبيينه بارورغه اشق ، كيرك وقتده كوزلك استعمالندين طار تونما .
- ۶ — كوزنكنى طندرماينچه ايكى ساعتدين آرتق شغلانمه .
- ۷ — لامپا پيلاسيننك آق توسليسنى استعمال قىل ياكه آق بولمسه ياشل بولسون .

يوز كور كاملكىنى صاقلو ايچون نصيحتار

- ۱ — كوب كولار گه عادتلانمه چونكه كوز نك و ايرنلرننك چيتلرى يووشلانو گه (بشگو گه) سبب بولادر .
- ۲ — بيت يوغاچ سور تكانده بيك اشقوب سورتمه ، چونكه تيرى بوزلوعه ويوزننك توسينى يباور گه سبب بولادر .
- ۳ — آشغوب آشاما ، چونكه بو آش سنكونى آورايتسه و بورن قزار وغه سبب بوله .
- ۴ — كوب قايغورما ، سندنين غير يلرننك قايغوسى سنكندنين هم آرتق در .
- ۵ — بر كون بيك كوب يوروب ايكنچى كون برده يورومى قالمه .
- ۶ — يارتى تونگه قدر يوقلامى اولترمه ، چونكه اويقو ساعتى تون اورناسندنين الوك برساعت اويقو آندين صونكغى بش ساعت اويقوغه برابر در .
- ۷ — اويقو وقتنده تره زه لر نكنى وايشيكلرنى يابوب يوقلامه ، چونكه صولاو ايچون هر وقت هواننك يانكارا قى حاجتدر هوا تور ماسداى بولسه هوا بوزلور صحتنكنى بوزار .
- ۸ — حفظ صحت قاعده سيني رعايه قىلمسانك دوادين فائده كوتمانكز .
- ۹ — يوزنكنى اسسى صو برلان يومه ، چونكه بو اش يوز گه توك چغار وغه سبب بولادر .

(طبيب العائله)

فہرست

صحیفہ	صحیفہ	صحیفہ
۲۰۹	۱۹۲	تفسیر سورۃ البقرۃ
۲۱۳	۱۹۵	الشمائل الشریفۃ
۲۱۶	۱۹۸	شاگرد لرنو غریب سید
۲۲۲	۲۰۲	تربیت و تعلیم حقیدہ
		تعدد زوجات حقیدہ
		مفرقات

مجلہ ایچون شرایط اشتراء

فزانده و بافقہ یرده ایلتوب تابشر و ایچون

بر بلغه ۳ صوم

اداره دین هر نسخه ۱۲ تین

اداره اوز یورطمدہ پنجشنبہ و جمعہ کوندین باشقہدہ اولی دین صونک
اوج ساعتدین بشکاچه ادارهده یموش کور لور

اعلان

شیخ حسین جسر ننگ و الرسالة المحمدیہ، نسخه اری ۳ صوم
بها ایلہ « مکتبۃ الشركہ » ده ساتولمقدہ در

تصحیح

۶ نجی نسخه ۱۶۸ صحیفہده (و آنک ترتیب العلوم ام رسالہ سینہ) اور نیبہ (وساچقلی
زادہ ننگ ترتیب العلوم نام رسالہ سینہ) دیواو قولور